

Fredericia, den 24. marts 2021

Hørings svar til udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til bekendtgørelsen, jeres j.nr. 20-120-000005.

Indledning

Bæredygtigt Landbrug mener, at bekendtgørelsen fortsat er for restriktiv og vi finder ikke, at man i den tilhørende Miljøvurdering, tager højde for de mange tiltag udenfor dyrkningsfladen, som der forsat sker; herunder etablering af nye store vådområder langs store og små vandløb samt minivådområder.

Bekendtgørelsen opererer med datotyranteri, hvis eneste formål er kontrol, i stedet for at tage højde for, hvordan virkeligheden og naturen fungerer. Man kan ikke forudse, hvordan vejret udarter sig, og det virker kontraproduktivt at presse landbruget til at høste umodent korn, for at nå at så efterafgrøderne indenfor en administrativ fastsat såfrist. Det er hverken godt for naturen, vandmiljøet eller klimaet.

Nye arter og indførelsen kvælstoffikserende efterafgrøder

Vi er altid fortalere for at udvide artslisten for efterafgrøder, så der er flere arter at vælge imellem. Problemet er dog ikke i sig selv artslisten, men måden man administrerer ordningerne på. Vi ønsker i landbruget, at myndigheder gik væk fra kassetænkningen, og lod landmanden bidrage til biodiversitet og mangfoldighed ved aktivt at bruge efterafgrødeblandinger, herunder især de kvælstoffikserende arter, der netop er gode til at bidrage til biodiversiteten.

Lige så glad man bliver af at se, at myndighederne endelig har forstået det gode i kvælstoffikserende efterafgrøder, lige så skuffet bliver man, når man ser, at det skal sættes ind i den sædvanlige kassetænkning, hvor man bliver "straffet" i gødningskvoten i form af fordoblet eftervirkningskrav, for at gøre noget godt for biodiversiteten.

Ordnningen med de kvælstoffikserende efterafgrøder er sammensat på en måde, så der reelt set bliver en negativ gevinst ved at anvende kvælstoffikserende efterafgrøder. Udfordringen er, at det positive ved indførelsen af de kvælstoffikserende efterafgrøder bliver overhalet af forhøjelsen af eftervirkningen til 50 kg kvælstof pr. ha, som i praksis ikke kan opnås. Vi forudser derfor at ingen (kvotemæssigt) har råd til at få et kvotetræk på 50 kg kvælstof pr. ha det efterfølgende år, hvilket medfører, at det i praksis vil være meget få, der vælger en ellers god løsning for biodiversiteten.

Det kan også konstateres, at de nyvalgte efterafgrøder, klinte, morgenfrue og hjulkrone, ikke må anvendes i en blanding med kvælstoffikserende efterafgrøder. Det fremgår ikke af høringsmaterialet, hvad begrundelsen for denne besynderlige begrænsning er, men vi må formode det bliver uddybet i høringsnotatet.

Husdyrefterafgrødekravet er flere steder forhøjet

Det kan konstateres, at husdyrefterafgrødekravet i flere oplande er forhøjet til helt op til 22 %. Det virker fuldstændig urealistisk, med tanke på de andre ordninger for efterafgrøder, der også skal være plads til. Det kan ikke undgås, at så stor en mængde efterafgrøder presser vinterafgrøderne helt ud af sædskiftet.

At reducere arealet med vintersæd, er i dén grad kontraproduktivt i forhold til målet om at opnå et bedre vandmiljø. Det kan konstateres, at der stadig er langt mellem beregningsmodellerne, der anvendes i Landbrugsstyrelsen, og hvad der reelt kan lade sig gøre ude i virkeligheden.

I stedet vil vi opfordre til at begynde at inddrage flere landbrugsfaglige hensyn. Et landbrugsfagligt hensyn kunne netop være at efterafgrøder skulle udlægges der, hvor der ikke i forvejen er vinterafgrøder og permanente afgrøder. Det giver ikke mening af reducere arealer med vintersæd for i stedet at have efterafgrøder på arealerne. Det er blevet slået fast flere gange, at det, der har betydning for vandmiljøet, er udledningen af næringsstoffer i foråret og sommeren. Hvis man vil reducere udledningen om foråret, er det ikke ved at fjerne vinterafgrøderne. Vinterafgrøder står klar til at opsuge det kvælstof, der mineraliseres, når jordtemperaturen begynder at stige i det tidlige forår. Der går lang tid, inden vårafgrøderne har et rodnet, der er bare tilnærmelsesvist ligeså udviklet.

Kvotereduktion ved brug af fleksible frister

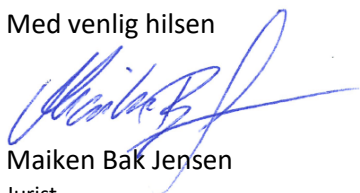
Selvom der ved bekendtgørelsen er lagt op til en nedjustering af kvotereduktionen ved brug af de fleksible frister for etablering af efterafgrøder, er kvotereduktionen stadig alt for høj i forhold til, hvad der er fagligt belæg for. En efterafgrøde optager ikke 15 eller 24 kg kvælstof mindre (alt efter forbruget af husdyr- og organisk gødning) ved at blive sået én dag senere. Når det så samtidigt er reglen mere end undtagelsen at vejret medfører, at det er umuligt at nå såfristen den 20. august virker det helt urimelig med et kvotetræk.

Vi er desuden uforstående overfor, at eftervirkningen er den samme året efter, uanset at efterafgrøden er sået senere. Hvis tesen om, at efterafgrøden optager mindre kvælstof, ved at blive sået senere, er korrekt, er det modstridende at eftervirkningen er fastsat til 17 eller 25 kg N pr. ha (alt efter forbruget af husdyr- og organisk gødning), uanset hvornår efterafgrøden er sået. Hvis en efterafgrøde optager mindre, må eftervirkningen givetvis også være tilsvarende mindre. Hvis Landbrugsstyrelsen mener det giver mening, ser vi frem til, at den faglige begrundelse for dette "dobbelte kvotetræk" fremgår af høringsnotatet.

Det bør derudover (igen) pointeres, at selvom Danmark er et meget lille land, veksler de klimatiske forhold for landbruget betydeligt fra nord til syd og fra vest til øst. For landmænd i de nedbørsrige og koldere klimaområder, hvor både såtidspunkt og høstdato oftest er 14 dage senere end i de mere tørre og varmere områder, er det en klar forskelsbehandling, at en bestemt dato kan betyde store fradrag i det følgende års kvælstofkvote.

Bæredygtigt Landbrug mener, at grønne marker og efterafgrøder er vigtige instrumenter til opretholdelsen af jordens humusbalance og for at fastholde den størst mulige andel af de nødvendige næringsstoffer i dyrkningsjorden, men at nutidens landmænd må vises den tillid, at vedkommende er bedst til at vurdere, hvilke valg der skal tages ud fra lokale forhold og de aktuelle klimatiske betingelser.

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk